

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 41/2016-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. februára 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], a [REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Ladislavom Kováčom, Kováč | Krpčiarová & partners – advokátska kancelária, s. r. o., M. Bela 2, Lučenec, vo veci namietaného porušenia ich základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného úradu Lučenec, pozemkového a lesného odboru v konaní vedenom pod sp. zn. OU-LC-PLO-2015/00439 RE-29 a jeho rozhodnutím sp. zn. OU-LC-PLO-2015/00439 RE-29 z 2. marca 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. januára 2016 doručená sťažnosť [REDACTED], a [REDACTED] (spolu ďalej len „sťažovatelia“),

vo veci namietaného porušenia ich základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného úradu Lučenec, pozemkového a lesného odboru (ďalej len „správny orgán“) v konaní vedenom pod sp. zn. OU-LC-PLO-2015/00439 RE-29 a jeho rozhodnutím sp. zn. OU-LC-PLO-2015/00439 RE-29 z 2. marca 2015 (ďalej len „rozhodnutie správneho orgánu z 2. marca 2015“).

Sťažovatelia v sťažnosti uviedli:

„Právny predchodca sťažovateľov [REDAKOVANÉ]... si uplatnil dňa 27. 12. 2004 na bývalom Obvodnom pozemkovom úrade v Lučenci, podaním žiadosti, právo na navrátenie vlastníctva k pozemkom evidovaným v pozemnoknižnej vložke č. 2260, kat. územia Lučenec v zmysle zákona č. 503/2003 Z. z.

Do dňa úmrtia Žiadateľa t. j. do 09. 05. 2007 o jeho žiadosti nebolo rozhodnuté a preto do konania o navrátení vlastníctva pozemkov vstúpili dedičia žiadateľa:

[REDAKOVANÉ]... [REDAKOVANÉ]... [REDAKOVANÉ]...

Žiadateľ si uplatnil nárok na navrátenie vlastníctva, ako synovec po pôvodnom vlastníkovi [REDAKOVANÉ], ako osoba oprávnená podľa § 2 ods. 2 písm. zák. č. 503/2003.“

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že správny orgán prvýkrát rozhodol o reštitučnom nároku rozhodnutím č. LC/2010/00094 RE-29 z 31. mája 2010 tak, že reštitučné nároky priznal. Predmetné rozhodnutie bolo na základe odvolania Slovenského pozemkového fondu zrušené rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 27 Sp 14/2010-79 z 25. mája 2011 a vec bola vrátená správne mu orgánu na ďalšie konanie.

Správny orgán vo veci druhýkrát rozhodol rozhodnutím č. LC/2012/00068 RE-29 z 23. februára 2012 tak, že reštitučné nároky znovu priznal. Predmetné rozhodnutie bolo na základe odvolania Slovenského pozemkového fondu opäť zrušené rozsudkom krajského súdu č. k. 27 Sp 5/2012-31 z 12. septembra 2012 a vec bola vrátená správne mu orgánu na ďalšie konanie. Na základe odvolania sťažovateľov a [REDAKOVANÉ] Najvyšší súd

Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) rozsudkom sp. zn. 10 Sžr 171/2012 z 25. septembra 2013 potvrdil rozsudok krajského súdu č. k. 27 Sp 5/2012-31 z 12. septembra 2012. Najvyšší súd v potvrdzujúcom rozsudku „*vyslovil právny názor, že žiadateľ nespĺňa podmienky na reštitúciu*“.

Správny orgán vo veci tretíkrát rozhodol rozhodnutím č. OU-LC-PLO-2013/00059 RE-29 z 2. decembra 2013 tak, že reštitučné nároky nepriznal. Predmetné rozhodnutie bolo na základe odvolania sťažovateľov a [REDAKOVANÉ] zrušené rozsudkom krajského súdu č. k. 27 Sp 8/2014-23 z 8. októbra 2014 a vec bola vrátená správne mu orgánu na ďalšie konanie.

Správny orgán vo veci štvrtýkrát rozhodol napadnutým rozhodnutím z 2. marca 2015 tak, že nevyhovel sťažovateľmi uplatňovaným reštitučným nárokom. Sťažovatelia rozhodnutie správneho orgánu z 2. marca 2015 napadli odvolaním, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 27 Sp 28/2015-28 zo 6. októbra 2015 (ďalej len „rozsudok krajského súdu zo 6. októbra 2015“) tak, že napadnuté rozhodnutie správneho orgánu potvrdil.

Sťažovatelia v podstatnej časti svojej sťažostnej argumentácie namietajú nesprávne závery v napadnutom rozhodnutí správneho orgánu z 2. marca 2015, ako aj v rozsudkoch všeobecných súdov, ktoré predchádzali napadnutému rozhodnutiu správneho orgánu, resp. aj rozsudku krajského súdu, ktoré nasledovalo vydaniu napadnutého rozhodnutia, a okrem iného uviedli:

„Okresný úrad v Lučenci ale ani všeobecné súdy neprihliadali na skutočnosť, že došlo k prevzatiu nehnuteľnosti bez právneho dôvodu, o ktorú skutočnosti sa opiera aj ust. § 3 ods. 1 písm. o zák. č.305/503 Z. z.

Správny orgán túto skutočnosť nikdy neskúmal a rozhodnutia Krajského súdu aj Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nezohľadnili reštitučný nárok oprávneného dediča [REDAKOVANÉ] podľa ustanovenia § 3 ods. 2 zák. č. 503/2003 Z. z.

Zákonný dedič [REDAKOVANÉ] nikdy nestratil štátne občianstvo Čs. republiky. Od r. 1940 až do oslobodenia bol príslušníkom čs. zahraničnej armády na západe ako

občan Čs. republiky, slovenskej národnosti, účastník národnooslobodzovacieho boja nikdy nemal povinnosť skladať sľub vernosti a takáto argumentácia navrhovateľa aj súdu je právne irelevantná..

Oprávnený [REDAKOVANÉ] ani po r. 1948 si nemohol uplatňovať svoje vlastnícke práva, keďže v roku 1951 bol odsúdený ako nepriateľ štátu na nútené práce do Jáchymova a bol prepustený až po amnestii v r. 1965.

Doterajšie súdne inštalácie a to konkrétne prvostupňový súd - Krajský súd v Banskej Bystrici, ako aj odvolací súd - Najvyšší súd Slovenskej republiky, vo svojom rozhodovacom procese nesprávne vyhodnotili ustanovenia § 3 ods.2 zák. č. 503 /2003 Z. z. Rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako aj Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je správny orgán viazaný a tým sťažovatelia vyčerpali všetky možnosti dovolať sa svojho práva na všeobecných súdoch. Predmetnými rozhodnutiami všeobecné súdy nezabránili rozhodujúcemu orgánu, ktorým je Okresný úrad v Lučenci, vydať rozhodnutie v rozpore so zákonom.

Rozhodnutia všeobecných súdov SR sú v tejto veci z ústavného hľadiska neospravedliteľné a zároveň majú za následok porušenie základného práva (I. ÚS 13/00 mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a tým došlo k porušeniu princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom postupe všeobecných súdov.“

Sťažovatelia k právomoci ústavného súdu a zachovaniu lehoty na podanie sťažnosti v sťažnosti uviedli:

„Sťažovateľ vyčerpал všetky opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Sťažovateľ má za to, že niet iného súdu, ktorý by chránil jeho základné právo alebo slobodu, a rovnako, že nemohol uplatniť opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. ...

Vzhľadom k tomu, že Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. 27 Sp/28/2015 zo dňa 6. októbra 2015, ktorý vychádza z Rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

č. 10 Sžr/171/2012 vydaného v tej istej veci, a ktorý bol doručený sťažovateľom dňa 14. 11. 2015, posledným dňom na podanie sťažnosti na Ústavný súd SR je 14. 01. 2016, v danom prípade bola lehota na podanie sťažnosti zachovaná.“

Na základe uvedeného sťažovateľa navrhli, aby ústavný súd o ich sťažnosti takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľov [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, postupom Okresného úradu, Pozemkového a lesného odboru v Lučenci v konaní vedenom pod č. OU-LC-PLO-2015/00439 RE-29 zo dňa 02. 03. 2015 porušené bolo.

2. Podľa § 57 ods. 1 zák. č.38/1993 ruší Rozhodnutie Okresného úradu, Pozemkového a lesného odboru č. OU-LC-PLO-2015/00439 RE-29 zo dňa 02. 03. 2015.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy

podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľov a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

Sťažovatelia v petite svojej sťažnosti namietajú porušenie svojho základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy postupom správneho orgánu v reštitučnom konaní o reštitučných nárokoch sťažovateľov a [REDACTED] vedenom pod sp. zn. OU-LC-PLO-2015/00439 RE-29 a jeho rozhodnutím z 2. marca 2015.

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti uviedli, že proti rozhodnutiu správneho orgánu, proti ktorému smeruje ich sťažnosť, podali odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom zo 6. októbra 2015 tak, že napadnuté rozhodnutie správneho orgánu potvrdil. V súlade s Občianskym súdnym poriadkom, ako aj v súlade s poučením o opravnom prostriedku v samotnom rozsudku krajského súdu zo 6. októbra 2015 proti tomuto rozsudku je prípustný riadny opravný prostriedok – odvolanie.

Z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom

právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania.

Ústavný súd zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konanie osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom.

Ústavný súd konštatuje, že sťažovatelia, zastúpení kvalifikovaným právnym zástupcom, ktorý koncipoval samotný návrh, svojou sťažnosťou namietajú porušenie svojho základného práva postupom a rozhodnutím správneho orgánu, ktorých prieskum patrí na základe prípustného a sťažovateľmi aj využitého riadneho opravného prostriedku do právomoci všeobecných súdov. V posudzovanom prípade napadnutý postup a rozhodnutie správneho orgánu boli na základe odvolania sťažovateľov preskúmané krajským súdom, pričom aj proti rozhodnutiu krajského súdu vydanému v odvolacom konaní (rozsudok zo 6. októbra 2015) bolo v súlade s Občianskym súdnym poriadkom prípustné odvolanie, a v prípade, ak sťažovatelia tento im dostupný opravný prostriedok

využili (o čom sa v sťažnosti nezmieňujú), mali možnosť aj v ďalšom štádiu konania uplatniť svoju argumentáciu týkajúcu skutkovej aj právnej stránky predmetnej veci.

Ústavný súd na základe uvedeného konštatuje, že vo vzťahu k namietanému porušeniu označeného práva sťažovateľov postupom a rozhodnutím správneho orgánu nie je daná jeho právomoc na prerokovanie veci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a preto sťažnosť sťažovateľov odmietol pre nedostatok svojej právomoci.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa jednotlivými nárokmi sťažovateľov uplatňovanými v sťažnosti už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. februára 2016